FOLIO
QK370
.B59
1848
t.4

RUMPHIA,

SIVE

COMMENTATIONES BOTANICÆ

IMPRIMIS DE PLANTIS INDIÆ ORIENTALIS,

TUM PENITUS INCOGNITIS TUM QUÆ IN LIBRIS

RHEEDII, RUMPHII, ROXBURGHII, WALLICHII,

ALIORUM, RECENSENTUR.

SCRIPSIT C. L. BLUME COGNOMINE RUMPHIUS.

TOMUS QUARTUS.

LUGDUNI-BATAVORUM,
IMPENSIS AUCTORIS.

PROSTAT AMSTELODAMI, APUD C. G. SULPKE. — BRUXELLIS, APUD G. SEVEREYNS (RUE DE LOUVAIN, 108BIS).
— PARISIIS, APUD C. RORET.

MDCCCXLVIII.

LIBRARY OF
MISSOURI BOTANICAL
GARDEN.

— 5. Pars superior gynostemii cum caudiculâ et polliniis. — 6. Eadem, demtâ caudiculâ cum polliniis. — 7. Anthera, intus visa. — 8. Eadem, a tergo. — 9. Caudicula cum polliniis supra visa. — 10. Eadem, a latere opposito.

Sect. Cypripedieæ.

CYPRIPEDIUM Linn. *Gen. Plant.* (ed. 1ª). 687. Ejusd. *Syst. nat. XII.* 1015. Juss. *Gen. Plant. p.* 65. Schreb. *Gen. Plant. p.* 606. *n°* 1376. Swartz. *Act. Holm.* (1800) *p.* 250. Willd. *Spec. Plant. IV.* 1. *p.* 142. *n°* 1613. Pers. *Syn. Plant. II. p.* 525. L. C. Richard. *Orch. Europ. p.* 30. 18. *fig. N°* 1. Fr. Nees ab Esenb. *Gen. Plant. Flor. Germ. fasc. V. tab.* 17. Spr. *Syst. Veg. III. p.* 682. *n°* 3044 et *Gen. Plant. p.* 676. *n°* 3418. Endl. *Gen. Plant. p.* 220. *n°* 1618. Lindl. *Gen. et Spec. Orchid. p.* 525. Meisn. *Plant. Gen. p.* 387 et *Comment. p.* 289. 356. — *Arietinum* Beck. *Bot. of North and Midd. St. p.* 332. — *Criosanthes* Rafin. in *Journ. Phys. LXXXIX. p.* 102. — *Calceolus* Tournf. *Inst. p.* 436. *tab.* 249.

Perigonii patentis *phylla* lateralia exteriora labello supposita, libera v. inter se connata, interiora sæpe angustiora. *Labellum* inflatum, calceiforme, margine inflexo utrinque auriculato. *Gynostemium* breve, inclinatum, trilobum, lobis lateralibus subtus introrsum antheriferis, postico maximo, incurvato, dilatato, sterili. *Antheræ* lobis lateralibus infra apicem transverse adnatæ, didymæ, subbivalves. *Pollen* pulticeo-granulosum. *Stigma* magnum, substipitatum, gynostemii faciem anticam supra antheras occupans. *Capsula* unilocularis, spermophoris parietalibus tribus. *Semina* plurima, scobiformia. — *Herbæ terrestres, rarissime epiphytæ, in utroque orbe fere ad circulum arcticum inde ab Æquatore obviæ, in Americâ boreali aliquanto frequentiores, caulescentes v. acaules; radicibus fibrosis; foliis coriaceis v. membranaceis; floribus solitariis, racemosis v. paniculatis, speciosis.*

C. glanduliferum Tab. 195. *fig.* 2 (nomine *C. insigne*) et *Tab.* 198. *A:* acaule; foliis coriaceis rigidis linearibus obtusis basi canaliculatis; scapo pubescente subbifloro; perigonii phyllo dorsali oblongo-lanceolato acuminato margine sæpe revoluto, interioribus linearibus acuminatissimis undulatis ad margines inferne glanduloso-barbatis; stamine sterili fornicato antice in rostrum protracto puberulo Bl. *Cent. Plant. nov. alt.* — Habit. In sylvis Novæ Guineæ in vetustis putridisque arborum truncis. *C. insigni* Wall. affine, sed phyllis perigonii interioribus multo angustioribus acuminatissimis et stamine sterili aliter constructo ab eo abunde diversum. Alia Species affinis *C. javanicum* Rwdt. est, vix a *C. venusto* Wall. distinguenda. — *Fibræ* radicales simplices, tomento denso flavo-cinereo obductæ. *Folia* ferme 4-7, equitantia, exteriora multo minora, interiora 7-10 poll., $\frac{3}{4}$-$1\frac{1}{3}$ poll. lata, erecto-patentia, obtusa s. obtusiuscula et interdum emarginata, marginibus subrecurvis, obscure viridia, sine maculis, basin canaliculatam versus multo pallidiora, coriacea, firma, rigida, nervo medio supra depresso, subtus argute prominente, supra pustulis creberrimis alutacea, siccata in colorem læte cupreum abeuntia. *Scapus* centralis, flexuoso-ascendens, teres, sordide purpureus, pubescens, floribus duobus distantibus magnis unibracteatis. *Phylla* perigonii ex dilute roseo in pallide virescentem vergentia, labello inferne ochroleuco, supra medium venis plurimis violaceis anastomosantibus; phylla duo anteriora ad apicem emarginatum usque in unum connata; dorsale paulo brevius, concaviusculum, marginibus superne revolutis; duo interiora longissima, acuminatissima, tortuoso-undulata, supra basin glandulis aliquot marginalibus sessilibus carnosis brunneis barbatis. *Labellum* magnum, inflatum, calceiforme, marginibus supra basin utrinque involutis et antrorsum in appendicem subulatam productis. *Gynostemium* breve, stamine s. staminodio sterili dorsali magis ab anterioribus duobus antheriferis sejuncto quam in aliis Speciebus. Hoc sursum fornicatum, supra depressum, puberulum, antice in rostrum longum carinatum glabrum protensum; parte gynostemii fertili labello adversâ e basi anguste carinatâ apice in stigma magnum petaloideum involutum dilatatâ, in lobis duobus lateralibus oppositis brevibus falcatis obtusis antrorsum sub apice antheriferâ.

EXPLICATIO FIGURARUM.

Tab. 195. *fig.* 2. *Cypripedium glanduliferum* (nomine *C. insigne*) florens, magn. nat. (In Novâ Guineâ a Latour, analysis vero a me delin.)

Tab. 198. *A.* 1. Phylla duo perigonii anteriora connata floris adhuc clausi, ut *fig.* 2, 3 et pleræque aliæ magn. nat., paucis modice auct. — 2. Phyllum perigonii posterius floris ejusdem. — 3. Flos, phyllis exterioribus abscissis; *si* phylla interiora; *l* labellum. — 4. Labellum, intus visum. — 5. Sectio verticalis gynostemii cum labello. — 6. Pars gynostemii antherifera apice in stigma magnum dilatata, facie anteriori. — 7. Gynostemium. — 8. Staminodium. — 9. Idem, magis a latere. — 10. Idem, a fronte visum, marginibus lateralibus explanatis.

Latour & Gordon del.

G. Severeyns Lith. & Imp.

Latouria spectabilis. Fig. 1. — Cypripedium insigne. Fig. 2.
Ephippium grandiflorum. Fig. 3. — Appendicula pennicillata. Fig. 4

Decaisne & Blume del. G. Severeyns Lith.

Cypripedium glanduliferum. A. – *Schoenorchis juncifolia*. B.
Oxystophyllum atropurpureum. C. – *Dendrobium funiforme*. D. – *Cadetia angustifolia*. E.